
NOVI PODACI O SPLITSKOM GLAZBENIKU I SVEĆENIKU
AUGUSTINU GALASSU (1764-1818.)

Izvorni znanstveni članak

UDK: 78.071 : 929 Galasso, A. (497.5 Split) "1764/1818"

262.14 : 929 Galasso, A. (497.5 Split) "1764/1818"

NACRTAK/ABSTRACT

U starijoj glazbenoj prošlosti splitske katedrale, službe kapelnika i orguljaša, rjeđe oboje zajedno, obnašale su osobe s duhovnim zvanjima. Tako je nalagao statut drevnog Metropolitanskog kaptola u Splitu. Do sredine XVIII. stoljeća kapelničku su službu uglavnom vršili redovnici, a orguljaške dijecezanski svećenici. Takva ravnoteža, uglavnom je trajala sve do pojave don Benedetta Pellizzarija. S njegovim nastupom na kapelničkoj dužnosti oko 1753. godine tu neobično važnu i odgovornu dužnost preuzeli su dijecezanski svećenici. Uz manje vremenske otklone u doba kapelnštva splitskih intelektualaca i glazbenika Julija Bajamontija (1790-1800) i Ante Albertija (1800-1804), njihova je dominacija trajala do početka 1818. godine. Zadnji nositelj povijesne kapelničke titule u naznačenom vremenskom razdoblju bio je don Augustin Galasso. Nakon njega svećenici i redovnici naglo su istisnuti iz vodećih službi u glazbenom životu katedrale.

GALASSOVO DOBA

Augustin Galasso živio je u prevratničkom vremenu ispunjenom čestim i neočekivanim promjenama upravno-političke vlasti. Rođen je kao podanik Mletačke Republike, a umro kao podanik Austrijske države. Dalmacija je u tom vremenu doživjela još jedno kratko razdoblje austrijske, a potom francuske uprave. Tako dinamična, a često i dramatična zbivanja nisu pogodovala razviku kulture i umjetnosti. Steče se dojam da je opća nesigurnost i nestabilnost izravno utjecala na preuređenje dotadašnjeg načina glazbenog života u gradu, a naročito u katedrali. Splitska je katedrala u njegovom djetinjstvu predstavljala stožer glazbenog života grada. Ona je kroz ranija stoljeća stvorila autoritet na glazbenom polju, a bujan razvitak glazbene kulture u njoj stajao je istodobno pod snažnom prismotrom predstavnika crkvene i svjetovne vlasti. To je razlog što se ni jedna značajna promjena (od popravki orgulja ili većih restauratorskih radova na njima, do izbora i imenovanja profesionalnih glazbenih službenika) nije dešavala mimo pristanka obiju strana. To se, dakle, odražavalo i na novčana ulaganja i potporu što su ih svi zajedno ulagali u promicanju glazbe u katedrali. Zapravo, katedrala je u Galassovom vremenu predstavljala živi simbol skladnog uređenja glazbe u gradu Splitu.

Galasso je u ranom djetinjstvu sigurno doživio svečanu proslavu blagdana sv. Dujma (1770) godine, u okviru koje je praižveden dramski sastav ili oratorij "Prijenos sv. Dujma" Julija Bajamontija. Nasuprot kazalištu, u kojem se zbio taj povijesni čin, u katedrali su splitski glazbenici zajedno sa suradnicima iz susjednih gradova izvodili večernje i ine figuralne skladbe zaslužnog kapelnika don Benedetta Pellizzarija.¹ Katedralna kapela se još u Pellizzarijevo doba isticala naročitim pjevanjem, zbog koje su je suvremenici štovali kao najvrjedniji pjevački zbor u Dalmaciji. Za Bajamontijeva razdoblja, ugled spomenutog tijela još je više porastao, jer su pojedinci izjednačavali uspjehe katedralne kapele s najvrjednijim sličnim sastavima u susjednoj Italiji. Slava toga tijela uspjela se održati sve dok Galasso nije preuzeo stalnu upravu nad njim 1811. godine. Te je godine umro don Ivan Jeličić, uz čije se ime vezuju zadnji zreli uspjesi katedralne kapele.² Veliki ugled što ga je katedralna kapela stekla i očuvala u razdoblju od pojave Pellizzarija do smrti Jeličića, uglavnom se temeljio na plodnom stvaralaštvu samih kapelnika. Po osnovnoj namjeni to je stvaralaštvo služilo uzdizanju sjaja i dostojanstva drevne katedrale, a samim tim i katedralne kapele koja ga je izvodila. U starijoj glazbenoj prošlosti Splita ne postoji razdoblje koje se po intenzitetu stvaralaštva, brojnosti i raznovrsnosti ostvarenja daje usporediti s Galassovim dobom.

U isto vrijeme javljaju se pokušaji odvajanja svjetovne glazbe od višestoljetne zavisnosti i podređenosti crkvenoj. Taj proces išao je postupno, a zamjetljiv je na više razina. To se najjasnije ogleda kroz izvanjske manifestacije: gostovanja uglavnom inozemnih kazališnih trupa i povremene nastupe domaćih komornih ansambala poput Gallijeve družine (kasnije Zadarski virtuozi) ili splitskih filharmoničara pod ravnanjem Bajamontija. Daleko od toga da su se gostovanja kazališnih i inih trupa provodila po nekakvom utvrđenom planu i redu. Organiziranog opernog ili koncertnog života u gradu u to doba nije bilo. Sve je uglavnom zavisilo od dobre volje i angažmana pojedinaca. Prema oskudnim podacima koji su se do nas sačuvali, stječe se dojam da se u tome radu isticao Bajamonti i to poglavito kroz zadnje desetljeće XVIII. stoljeća, (koje se idealno preklapa sa zadnjim desetljećem njegova života). S izuzetkom filharmonijskog koncerta upriličenog u korist splitske sirotinje, svi ostali registrirani koncerti priređivali su se uglavnom za blagdan gradskog patrona. Pojednostosti o programu i izričajnim dometima tih produkcija nisu nam poznati, jer tiska nije bilo u Splitu u ono doba. Spomenuta događanja vrijede samo za pozno razdoblje mletačke uprave. U vrijeme sloma Mletačke republike okolnosti su se iz temelja počele mijenjati. Muzikalije su se prestale produ-

¹ Usp. J. BAJAMONTI, Zapisi o gradu Splitu, Split 1975, str. 259.

² Usp. I. BOŠKOVIĆ, Prinosi životopisu Josipa Raffaellija (1767-1843), *Arti musices*, 13/1 (1982), str. 21.

vati i otkupljivati. Tako piše Julije Bajamonti svojem prijatelju Botteriju u Trogir.³

Po svemu sudeći takvo stanje se nije izmijenilo u doba prve austrijske, a potom francuske okupacije Splita i Dalmacije. Glazba, posebno svjetovna je zamrla. Izostala su gostovanja domaćih i inozemnih glazbenika i kazališnih trupa ili su podaci o njima nestali, a splitski skladatelji, ako su obrađivali svjetovne teme, nastojali su se dodvoriti predstavnicima nove vlasti. Uglavnom su uglazbljivali sonete i pohvalne stihove njima u čast. Iz njihovih opusa izostaju instrumentalne vrste, a od inih svjetovnih radova potpuno su zanemarili ozbiljne i komične arije, zborove i ansamble koje su ranije rado skladali. Bajamonti se u tom dijelu svojega opusa uglavnom držao Metastasijevih stihova. Trebalo je, dakle, proteći vrijeme da se glazba u gradu Splitu uzdigne iz stanja duževremene zanemarenosti. Nakon ponovne uspostave i učvršćivanja druge austrijske uprave prilike su se sredile što je za posljedicu imalo oživljavanje glazbenih priredbi, odnosno vokalnih ili instrumentalnih akademija.⁴ Bio je to povoljan znak da putujuće kazališne i operne družine obnove svoju kulturnu misiju po našim primorskim krajevima, naročito u Splitu.

Treba vjerovati da se u tijeku prijelomnih zbivanja, samo časovito, ali ne i trajno, prekinuo kulturno-zabavni život u privatnim salonima. I premda je plemićki stalež stalno siromašio, treba pretpostaviti da se kulturnih stečevina nije odricao. Sličnu praksu kućnog muziciranja mora da su upotpunjavali imućniji splitski građani, na približno sličan način kakav se običavao u razvijenijim inozemnim kulturnim središtima. O tome nažalost, za sada izostaju pisani tragovi. Međutim, sačuvani su ostaci privatnih glazbenih zbirki koje su se u to doba počele oblikovati. One ukazuju na velike sklonosti splitskih intelektualaca za prikupljanjem recentnih djela, naročito splitskih skladatelja. U prvom redu se to odnosi na crkvene skladbe splitskih kapelnika koje su većim dijelom popunjavale dobro uređene glazbene zbirke liječnika Jakova Marcocchia, apotekara i glazbenog diletanta Nikole Klementa Pellegrinija^{4a} i Vicka Capogrossa-Kavanjina.⁵ Znakovito je to što su spomenute osobe za svoje zbirke rado pribavljali crkvene skladbe suvremenika ili ranijih kapelnika splitske katedrale.

U zadnjoj godini prve austrijske uprave nad Dalmacijom, splitska je katedrala stekla nove orgulje. Izgradio ih je najslavniji mletački orguljar svoga doba

³ Usp. I. MILČETIĆ, Dr Julije Bajamonti i njegova djela, RAD JAZU, knj. 192, Zagreb 1912, str. 206.

⁴ Usp. G. NOVAK, Povijest Splita, knj. III, Split 1978, str. 2321.

^{4a)} Usp. M. GRGIĆ, Tragom baštine Julija Bajamontija (1744-1800), *Mogućnosti*, 7-8 (1990), str. 807-812.

⁵ Usp. A. JUTRONIĆ, Vicko Capogrosso-Kavanjin (1769-1838), *Mogućnosti*, 9 (1961), str. 970; S. TUKSAR, *Katalog muzikalija u muzeju Grada Splita*, Zagreb 1989, str. 7-10.

Gaetano Callido 1805. godine. Zbilo se to u vremenu kada je svojim umijećem dosegao svjetska priznanja, ali je uprkos tome ostajao bez posla u domovini. Razloge tome treba tražiti u činjenici da je Venecija u to vrijeme bila pod okupacijom Francuza. Sveopća nesigurnost i siromaštvo utjecalo je na pad interesa za gradnjom orgulja. Zbog tih je razloga Callido morao tražiti izvore zarade u našim krajevima. Dogodilo se to da je njegov splitski opus brzo pao u zaborav. Kada je 15 godina nakon izgradnje, Gaetano Moscatelli pristupio otklanjanju kvarova na njima, crkvinarstvo katedrale jedino je znalo da ih je načinio jedan od "najpoznatijih umjetnika Europe u sličnim radovima". To što se ime tako slavnog orguljara naglo izbrisalo iz opće memorije ne treba iznenaditi. Godinu dana nakon gradnje Callidovih orgulja Split je zajedno s Dalmacijom potpao pod francusku upravu. Nova je vlast ubrzo počela zatvarati crkve i samostane, odnosno vršiti prenamjenu prostorija u vojarnje. Istodobno je vršila pojačani nadzor nad crkvenom imovinom. Sredinom 1812. godine ustanovljeno je crkvinarstvo katedrale koje je preuzelo skrb nad osobama i inventarom katedrale što ga je u ranijim razdobljima vršio Metropolitanski kaptol i bratovštine Sv. Sakramenta u Splitu, Izgleda da su u tim promjenama stradali spisi vezani uz gradnju orgulja, čime je Callidov splitski opus naglo pao u zaborav.

ŽIVOTOPIS GALASSA

Broj bibliografskih jedinica koje se bave izučavanjem djelovanja, posebno ulogom Galassa u glazbenom životu katedrale je skromna. Prvi je na njegovo ime i djelovanje upozorio Niko Kalogjera s nekoliko referentnih podataka.⁶ Urban Krizomali je utvrdio kako je Galasso vršio trostruke službe u katedrali kao korista, orguljaš i sakrista.⁷ Ivan Bošković je našao da je jedno vrijeme služio kao zamjenik, a kasnije kao stalni katedralni kapelnik.⁸ Pisac ovih re-daka dao je sažeti prikaz Galassova života i glazbeničkog djelovanja.⁹

Augustin Galasso je rođen u splitskoj obrtničkoj obitelji. Njegovi preci vuku podrijetlo iz južne Italije, odakle su se u ranijim stoljećima preselili u Split. Nisu sačuvani podaci o njegovom djetinjstvu i počecima njegove glazbene izobrazbe. Glazbu je možda izučavao kod privatnih učitelja, ali o tome za sada izostaju pouzdani podaci. U njegovom djetinjstvu naslov učitelja glazbe

⁶ Usp. N. KALOGJERA, Povijesne crtice o glazbenim prilikama splitske stolne crkve, Sv. Cecilija, 5 (1924), str. 160.

⁷ Usp. U. KRIZOMALI, Posljednje godine Metropolitanske vlasti Splitske nadbiskupije 1828-1830, Split 1938, str. 27.

⁸ Usp. I. BOŠKOVIĆ, Nepoznati podaci o kapelnicima splitske prvostolnice XVII. i XIX. stoljeća, Marulić, br. 5 (1987), str. 591-600.

⁹ Usp. M. GRGIĆ, Glazbena kultura u splitskoj katedrali od 1750. do 1940., Zagreb 1997, str. 65-66.

stekli su Julije Bajamonti i Ante Alberti, ali nema vijesti da su se uistinu bavili privatnim podukama u to doba. Bajamonti se intenzivnije počeo baviti tom djelatnošću za vrijeme službovanja na Hvaru, gdje je podučavao glazbu Josipa Raffaellija. Kada se 1790. godine vratio u rodni grad, radio je na glazbenoj izobrazbi nekolicine franjevacu u prostorijama njihova samostana na Obali. Do toga vremena Galasso se sigurno prilično izvještio u glazbenim disciplinama budući da se namjeravao profesionalno baviti glazbom. Solidne temelje opće i glazbene izobrazbe stekao je u splitskom nadbiskupskom sjemeništu. Pretpostavljamo da ga je tamo u glazbi podučavao don Benedetto Pellizzari, aktualni kapelnik katedrale, kao što su to uostalom činili mnogi kapelnici prije i poslije njega. Drugo mjesto gdje se Galasso mogao upoznati s metodama Pellizzarijeva pedagoškog i umjetničkog rada činila je katedralna kapela. U njenim su redovima djelovali klerici, svećenici i kanonici Metropolitanskog kaptola u Splitu. Iako se njihova osnovna zadaća svodila na služenje katoličkoj crkvi, angažman u tom tijelu donosio je svakom članu društveni ugled. Izgleda da se taj posao nije honorirao, jer imena djelatnika nisu zavedena u onodobnim računskim knjigama. Zbog toga što ih se ne može naći u drugim službenim dokumentima, čini se da su prepuštena trajnom zaboravu. Poneko ime ipak izroni iz tame zaborava zahvaljujući marginalnim pribilježkama koje su načinjene na stranicama partitura ili dionica što su ih izvodili. Galassovo ime i tamo izostaje, zbog čega se ne može utvrditi vrijeme kada je stupio u redove tog uvaženog glazbenog tijela. I pored toga, treba vjerovati da je bio član katedralne kapele, jer se njegova prepoznatljiva grafija proteže na mnoštvu prijepisa recentnih djela iz onovremenog repertoara splitske katedrale. Steče se dojam da je bio najzauzetiji prepisivač muzikalija u svoje vrijeme. Nažalost, iz njegovih prijepisa izostaju datacije i ubicacije, zbog čega se ne može utvrditi vrijeme kada se bavio tom djelatnošću. Slijedom njegovih prijepisa može se saznati da je dobro poznao djela aktualnih i ranijih katedralnih kapelnika, naročito skladbe Benedikta Pellizzarija, Julija Bajamontija, Ante Albertija i Ivana Jeličića. Od svih najviše su ga zanimala Jeličićeva djela. To mora iznenaditi, jer je upravo Jeličić ugrožavao njegovu profesionalnu glazbeničku karijeru.

Jeličić je, naime, prije Galassa bio izabran za kapelnika katedrale. Od službe na koju je tada izabran naglo je odustao jer mu se pružila prilika da svoje glazbeno znanje produbi i proširi na talijanskim glazbenim učilištima. Galasso je tijekom 1804. i 1805. godine vršio službu zamjenika kapelnika,¹⁰ što je

¹⁰ Usp. I. BOŠKOVIĆ, *Nepoznati podaci ...* 593-594; Zanimljivo je da se na drugome mjestu ne spominje kao zamjenik, već kao kapelnik: *Per pagate al S:r D:n Agostino Galasso a saldo del suo onorario per un anno e giorni 15 a tutto Febb: decorso come Maestro di Capella, e come da sua ricevuta in Libro L[ire] 501 (Kaptolski arhiv Split, dalje KAS inv. br. 249, f. 23).*

siguran znak da upraviteljstvo katedrale nije računalo na njegove profesionalne usluge na duži vremenski rok. Mora da Galasso za to nije imao potrebne stručne kvalifikacije ili njegov stvaralački rad jedva da je udovoljavao zahtjevima propisanim natječajem. Nažalost, pojedinosti o tome nisu nam poznate zbog gubitka ili zametanja dokumenata. Kao zamjenik kapelnika, a možda i kao orguljaš, Galasso je sigurno stekao zasluge oko narudžbe i kolaudacije novih katedralnih orgulja (1805) što ih je na vrhuncu slave izgradio Gaetano Callido. U to doba Galasso je napuštao službu zamjenika kapelnika, jer je nakon izbora, ulogu stalnog kapelnika preuzeo don Ivan Jeličić. Nije poznata uloga Galassa u glazbenom životu katedrale u narednih 6 godina. Jamačno je zadržao mjesto u katedralnoj kapeli, vršio prijepis muzikalija i povremeno nastupao kao orguljaš. U svakom slučaju, Split tada nije napuštao što je razvidno iz knjige razdioba članovima nižeg katedralnog klera.¹¹ Na početku travnja 1811. umro je Jeličić *“koji je kao Maestro na sveopće zadovoljstvo pokrivaio mjesto zborovođe ove naše katedrale.”* Kako je prijela opasnost da tako važno mjesto za duže vremena ostane ispražnjeno, a time da se nanese šteta dostojanstvu katedrale i ugledu grada Splita, načelnik Petar Alberti je, u prvi mah, imenovao i postavio Galassa za privremenog kapelnika. Na kraju istog dokumenta koji je upućen Galassu stoji: *“U tom svojstvu poštovani Kaptol će vas priznati, te će se naći mogućnost da Vas se oslobodi nadzora nad položaj kojeg će te Vi privremeno zauzimati, zahvaljujući Vašem hvalevrijednom radu i marljivosti.”*

Približno godinu dana od nastupa na novu dužnost Galasso je stekao nagradu u iznosu od 200 mletačkih lira.¹² To je za 280 lira bila manja godišnja naknada u odnosu na Jeličića,¹³ i njegove prethodnike. Proračunom za 1816. godinu njegova su ukupna primanja trebala dostići iznos od 1020 fiorina godišnje. Prema planu trebao je steći 720 fiorina na ime kapelničkih i orguljaških poslova, a ostatak od 300 fiorina na ime službe sakriste. Kod isplate pojavile su se neke prepreke, zbog čega su, u početku Galasso, a nakon njegove smrti

¹¹ Iako se knjiga vodi od 1800. godine, izdaci su se uporno bilježili u mletačkim lirama. Iznosi su bili promjenljivi, dijelili su se jedanput godišnje. Galasso je sudjelovao u tim razdiobama od 1800. do 1818. godine, a Ivan Jeličić je imao prekide od 1803-1804., jamačno zbog studija. Od 1805. do 1811. godine, odnosno do kraja života, redovito je zaostajao za Galassom u toj vrsti prihoda (KAS, inv. br. 147, f. 4-27).

¹² Adi 2 Marzo 1812.

Ho ricevuto io sottoscritto dal Sig[no]r Giuseppe Passagnoli Pres[iden]te della Ven[eran]da Arciconfra[ter]ni]ta del S[antissi]mo Sacramento lire duecento Venete, e queste a saldo di mio onorario come Maestro di capella per un anno, che maturerà li 5 Ap[ri]le prossimo venturo, duecento L. 200. Io d[on] Agostino Galasso Maestro di Cape[el]la affermo
KAS, inv. br. 227. f. 85.

¹³ KAS, inv. br. 250. f. 11.

Provincia Illiriche Spalato 5. Aprile 1811.

M. Podesta della Comune
 Aldo Sig.^o D.^o Augustino Galasso

Per la mancanza a vivi del Aldo D.^o Sro Golicich, che in qualità di Maestro capivva con piena universale soddisfazione la Capella di questa nostra Cattedrale mi si apre l'occasione in qualche modo di compensare gli utili servizi, che Ella ha prestato alla Patria, ed alla Chiesa con esercizio della Musica. In forza quindi delle attribuzioni anche all' Ufficio, che fungo la nomino ed eleggo in Maestro provvisoriale di questa Capella, accordandole tutti quegli emolumenti, che sono assegnati al carico stesso.

In tale qualità si farà Ella riconoscere da questo Venerabile Caplo, e si studierà di disimpegnare con il solito puntale suo impegno, e zelo l'impresione tutte del posto che in via interinale Ella in d'aprire. Ho vantaggio d'assicurarle la mia stima

Luogo Alberto Podesta

Sl. 1. Ured ilirske provincije

brojni nasljednici, ušli u dugotrajna sudska sporenja.¹⁴ Iz toga naslućujemo da Galasso kao glazbenik nije uživao naročiti ugled u svojoj sredini. Bilo zbog nedostatka sredstava ili zbog općih neprilika koje su se dešavale u nemirnim vremenima njegova djelovanja, izgleda da ni crkvene niti svjetovne vlasti nisu pomišljale da ga zamijene. Jamačno su se pribojavali da neće naći pravu osobu sposobnu za preuzimanje tereta kapelničkih zadataka koji su u ono doba bili neobično cijenjeni. Zbog toga ni jedna strana nije za dugo postavljala pitanje raspisivanja natječaja, kao što je to bilo uobičajeno u ranijim i kasnijim vremenima. Možda su se iza svega krile prikrivene namjere, u početku francuske, a kasnije austrijske vlasti oko stvaranja novog ustroja crkve u Dalmaciji. S tim u svezi mora da su kočile izbor novih katedralnih službenika. Godine 1812. stvoreno je katedralno crkvinarstvo, u čiju je na-

¹⁴ NAS, S-M (Nadbiskupski arhiv Split, odio Splitsko-makarske biskupije) Spisi, god. 1841, br 1263.

dležnost potpala briga za katedralne službenike. U radu, crkvinarstvo se rukovodilo svojim statutom, koji je nažalost izgubljen. Iz sačuvanih spisa se daje zaključiti da je katedralni župnik stekao pravo predlaganja, a Savjet crkvinarstva potvrđivanja novoizabranih kapelnika, orguljaša i inih katedralnih službenika. Daleko od toga da je Savjet crkvinarstva u svojim odlukama bio samostalan, jer je za svaki slijedeći slučaj bio dužan pribaviti odobrenje viših crkvenih, a napose svjetovnih vlasti. Prvi izbor katedralnog kapelnika i orguljaša za koji znamo da se provodio prema novim pravilima pooštrene kontrole dogodio se u rujnu 1817. godine. Na raspisani natječaj prijavili su se aktualni kapelnik i orguljaš don Augustin Galasso i učitelj glazbe Markantonio Lamperini. Držeći se svojih ovlasti i prava, kanonik Andrija Meneghetti, župnik katedrale, izjasnio se u korist Augustina Galassa (dokument I). Savjet crkvinarstva podržao je taj prijedlog, a zatim je obje prijave otposlao Okružnom kapitanatu na odobrenje. Odluka ipak nije donesena na spomenutoj razini, dijelom zbog smanjenog proračuna, a dijelom zbog neodlučnosti ureda u pogledu izbora novog službenika, jer nije želio u postupku uvoditi inovacije. Kapitanat je radije prepustio konačnu odluku višoj vlasti carske vlade. Jedino je dao pristanak da Menegho Corlaiter nastavi vršiti službu poslužnika kod orgulja (dokument II).

U tijeku vođenja postupka Augustin Galasso se teže razbolio. To je primoralo župnika na promjenu svoje ranije odluke. U dopisu što ga je uputio Okružnom kapitanatu stoji kako je “prije nekoliko vremena predložio za kapelnika gosp. don Augustina Galassa, ali sada vidjevši realno da su njegove tjelesne snage sve lošije iz dana u dan, zbog kojih je nesposoban da zadrži ovaj (op. kapelnički i orguljaški) posao, koji zahtjeva svu aktivnost i neprekidno svakodnevno angažiranje” odlučio se zauzeti za Marka Lamperinija, učitelja glazbe (dokument III). Bolest je brzo uznapredovala, te je od njenih posljedica Galasso umro sredinom svibnja 1818. godine.

SPORENJA OKO PRIHODA

Galasso je 1816. ostao prikraćen redovitih primanja na ime trojnih službi što ih je vršio u katedrali. U želji da ostvari zaslužene nagrade, svoj je problem iznosio pred upravnja tijela crkvinarstva i gradskih vlasti. Kada njegove zamolbe nisu dale zadovoljavajuće rezultate pomoć je potražio kod viših vlasti u Zadru. Izgleda da je u prvi mah zaprimio povoljno rješenje Vlade Dalmacije, koje lokalne vlasti nisu izvršile. To potvrđuje pismo što ga je u travnju 1817. godine uputio istom tijelu. U uvodu pritužbe stoji: “Napokon je postao dosadan gradskim vlastima; što je morao učiniti da bi dobio svoje dogovorene plaće jer ponovljeno naređenje ove Uzvišene Vlade, nikad nije bilo izvršeno. Našao se dakle u potrebi da zamoli za pravdu ove više vlasti. Da li će on biti

nesretan da mu se ne odobri, ili autoritativna vlast neće biti poslušana?" U daljnjim recima istoga dokumenta Galasso ističe kako je umjesto dobiti stekao 15 kolonata, i to na ime djelomične posudbe od kanonika Pavlovića blagajnika crkovinarstva. Ponaljajući svoj zahtjev za izmirenjem dugovanja, Galasso je na kraju apelirao na pravičnost, poštenje i milosrđe, navodeći kao poseban razlog to što je "on jedina potpora svoje obitelji za četiri nezbrinuta i maloljetna nećaka, sestre i snahe, bez ikakvog izvora egzistencije. Zadržavati ono što mu pripada postaje atentat na milosrđe, a povrh svega vrijeđa pravdu..." (dokument IV).

U rujnu 1917. godine Galasso je bio uvučen u sporenju oko nekih zemljišnih prihoda u Kaštel Sućurcu. Stvar se razrješavala na nekoliko razina, u prvom redu u krugu crkovinarstva. Prema ocjenama spomenute ustanove bio je dužan dijeliti dobit s namjesništvom, što je Galasso opovrgavao. U njegovoj izjavi stoji "da po odgoju ne može prisvojiti ono što mu ne pripada", te da je primio polovicu prihoda od rečenog zemljišta dok mu je "druga polovica od 1810. godine dodjeljena od bivšeg namjesnika gosp. Meneghettija s naslova milodara jer je obnašao službu zamjenika namjesnika" (dokument V).

Konačni ishod obaju sporenja nije nam poznat. Glede zemljišnih prihoda, mora da su se stvari ubrzo razriješile, jer se ta vrsta primanja više nigdje ne spominje. U pogledu ranije spomenutih zaostalih primanja iz 1816. godine, Galassove zamolbe i žalbe nisu dale željene rezultate. Nakon njegove smrti predmet su preuzeli njegovi nasljednici. Oni su vodili duga sudska sporenja, ali stvar nisu uspjeli okončati do kraja 1841. godine, do kada postoje pisani tragovi u arhivu splitsko-makarske biskupije.

DOKUMENTI

I

16 Settembre 1817

È citato io sottoscritto dall'Ufficio degli Operaj di proporre l'Organista, ed altri Stipendiati di questa Cattedrale, mi determino a nominare per Organista, e Maestro di Capella il R:do D. Agostino Galasso eletto Sacrista dal Defunto Mons: Arcivescovo, il quale da più anni esercita con esatta attenzione gli uffizi medesimi; e per alzafole Domenico Corlaiter.

Can:co Arci: e e Parroco / D. And:a Meneghetti

II

Oggi 16 sett:re 1817

Inclito Imp:re Reg:o Cap:o Circolare di / Spalato

È citato il Sig: Can:co Arcipreta Don Andrea Meneghetti dall'Ufficio degli Operaj a proporre gli stipendiati di questa Cattedrale, propone con l'annesso

scritto per Organista e Maestro di Capella il Sig: Agostino Galasso che serve attualme anche come Sacrista, e Domenico lorlaiter per alzafoli, che serve pure in attualità. Nel giorno 15 corr:te il Maestro di Musica Sig: Marc' Antonio Lamperini presentò all'Uffizio stesso l'unita Supplicazione corredata di un elenco dei suoi titoli, con la quale ricerca di essere eletto Maestro di Capella nella Cattedrale medesima.

L'Uffizio quindi nel rassegnare la dichiarazione del Signor Arciprete e la Supplica del Maestro Lamperini, si crede in dovere di aggiungere rispettosamente, che sarebbe persuaso di non fare alcuna inovazione su questo proposito, finchè l'invocata Superiore autorità dell'Eccelso Imp:re Reg:o Governo dietro al già umiliato Budiet non delibera, se due differenti figure abbiano a sostenere i due incarichi di Organista e di Maestro di Capella, e quale debba essere il loro stipendio. Riguardo all'alzafoli crede che debba continuar a servire il detto Corlaiter (...).

III

Spalato li 8 Gennaio 1818

Unitosi il Consiglio di Fabbrica in Casa Bajamonti, intervennero il Sig Pietro Nutrizio Grisogono f.f. di Podestà, il Sig Arcip:e Canonico Don Andrea Meneghetti, il Sig Girolamo Bajamonti presid:e e il Sig Marino Pavlovich Tesoriere, il Sig Giuseppe Passagnoli sacrestano, il Sig Giuseppe Gorifio, il Sig Ant:o Sarvi, il Sig Giovanni Pellegrini, il Sig Domenico Ferracina, ed il Sig Leonardo Crussevich.

Letto quindi il decreto di quest 'Inclito Cap:o Circolare 11 Dicembre scaduto n. 11741 si è deliberato di sollecitare il R:do Suich, ed il Sig Giovanni Demondo a compiere il fabbisogno, di cui sonno incaricati, onde poterlo subito rassegnare allo stesso inclito Cap:o Circolare.

Letto poi l'altro decreto del Cap:o Circolare 18 Dicembre stesso n. 72310, inforse il Sig Arcip:o Meneghetti dicendo ch'Egli tempo fà aveva proposto per Maestro di Capella il Sig Don Agostino Gallasso; ma che ora vedendo realmente, che la sue fisiche indisposizioni vanno di giorno in giorno aumentando, e che lo rendono incapace a sostenere quest'uffizio, che richiede tutta l'attività, ed una continua giornaliera occupazione, nelle veci del Sig Don Agostino Gallasso propone il Sig Maestro Marco Lamperini (...).

IV

All Ecc:o Imp. Reg Governo Generale della Dalmazia

Ricorso

di Don Agostino Galasso Maestro di Capella, organista, e Sacrista della Cattedrale di Spalato / perchè sia ordinato il pagamento dell'entro indicate somme di danaro.

Don Agostino Galasso Maestro di Capella, organista e Sacrista della Cattedrale di Spalato si è ormai reso molesto alle pubbliche autorità; egli à dovuto farlo per ottenere i suoi appuntamenti sanciti, e replicatamente ordinati da questo Eccelso Governo: ma non mai eseguiti. Eccolo dunque alla neccessità d'implorare giustizia da questa Superiore autorità. Sarà egli sfortunato di non ottenererla, o l'autorità governativa non dovrà essere ubidita? Ella è una temerità il sol pensarlo, nonchè l'asserirlo.

Non ricorderà il Sacerdote Galasso, ch'egli va creditore di molta somma pegli uffizi che funge, e che l'autorità del Governo à molte, e molte volte ordinato che sia supplito, senzachè possa conseguire i suoi danari.

Si ferma solo a riflettere rispettosamente, che nel Budget pell'anno 1816 approvato dal Governo, e spedito alla Comune di Spalato si trovan descritti 360. Franchi pell'Organista, 360. pel Maestro di Capella della Cattedrale, e 300 pel Sacrista; queste somme dunque giusta la pubblica massima debbon esser incassate dal Galasso, perchè egli funge l'Ufficio di Sacrista, e quello di Maestro di Capella ed Organista.

Assicurato egli dell'arrivo di un tale Budget domandò dal Cap:ò Circolare di Spalato, che gli siano fatte pagare queste somme di danaro; quell'autorità sub No 1944 lo rese inteso che furono dati gli ordini al Consiglio di Fabbrica, al quale potrà rivogliersi per ottenere i suoi appuntamenti.

All'ombra di questo Decreto si portò egli; ma lungi dal conseguire quanto che gli appartiere, gli furono dati appena quindici Collonati, e questi a titolo di parzial imprestito dal Co: Pavlovich Tesoriere della Fabbriceria. Replicò le sue istanze all'autorità Circolare, ma non ne vede alcun effetto.

Vi può esser ragione, ch'essendo alla Comune di Spalato state approvate le suddete somme pell'anno 1816, il Galasso non possa conseguirle?

Vi son anco nel Budget delle somme di danaro approvate dalla Comune per Vino, olio, ed altro pella Chiesa; ma nessuna di queste vengono date, ma bensì il Sacrista del proprio le supplisce.

Eccelso Imp. Reg Governo alla Giustizia Vostra si rifuggia il Sacerdote Galasso. Egli supplica, che sia ordinato in modo robusto, e forte il pagamento che avvanza pell'anno 1816 delle seguenti somme contemplate nell'approvato Budget.

Pel Maestro di Cappella	F:ni	360
Pell'Organista		360
Come Sacrista		300
	Fini	1020

Se queste postulazioni sono basate ad equità, e giustizia, e sancite dal Governo, siano accolte da questa pubblica autorità, sia ordinato il pagamento, senzachè le tergiversazioni, che sconfinano dalla giustizia, dall'onestà e dalla carità lo impediscano.

Chi fa questa ricerca, oltrechè è protetto da ragione, interessa la carità pubblica pella sua situazione. Il solo appoggio di sua famiglia con quattro Nipoti orfani, e minori, una Sorella, ed una Cognata senz'altra fonte di sussistenza. Il trattenergli quello che gli compete diventa un attentato alla carità, oltrechè offende la giustizia; sta opra dell' autorità invocata l'esaudirlo, e il consolarlo.

Zara li Aprile 1817

Don Agostino Galasso

V

All'Inclito Imp:le Reg:o Cap:o Circolare di Spalato

L'Uffizio degli Operaj della Chattedrale di Spalato rassegna la legittimazione del Sacrista Don Agostino Galasso riguardo al terreno di Sussuraz cogli annessivi allegati.

In risposta alla lettera, con la quale l'Uffizio degli Operai chiese conto al Sacrista Sig:r D:n Agostino Galasso del terreno posto a Sussuraz, il prodotto del quale doveva essere diviso trà lui e la Prefettura, ei rende conto e del titolo, col quale à conseguito questo intiero prodotto pel corso di anni 7, e della quantità del prodotto medesimo con le spese relative.

L'Uffizio degli Operai si onora di rassegnare all'Inclito Imp: Reg: Cap: Circolare la lettera stessa di esso Sacrista cogli annessivi allegati per dipendere dalle ossequiate sue prescrizioni nel proposito.

Spalato 22 Settembre 1817

Bajamonti

-oOo-

Certifico io sottoscritto che avendo ritrovato dopo la morte del Sig:r Arcidiacono D:n Domenico Manola fù Prefetto della Sacrestia di questa Cattedrale il Rev:do Sig:r D:n Agostino Galasso perchè supplisca l'uffizio di Vice Prefetto ho annuito che percepisca la metà del reddito derivante dal terreno posto in Sussuraz, e ciò a titolo di mercede, e delle quotidiane fatiche che prestava alla Prefettura. Tanto attesto così ricercato dallo stesso Rev:do Galasso.

Canco Arcipr:e D:n Andrea Meneghetti

Spalato 14 7bre 1817

Commissione di liquidazione

Il decesso Sacerdote D. Augustino Galasso, che per corso di vari anni servì questa Capella, e Chiesa Cattedrale tanto in figura di Sacrestano, come di Organista e così pure di Maestro di Capella, in ostinatamente sue diverse supplicazioni per ottenere i suoi appuntamenti per tutti e tre i titoli sudetti, ebbe lo sconforto non solo d'ottenerti, ma nemmeno di vederti liquidati, benchè alla Commissione instituita nell'anno 1814 avea supplicato in via grazia farsi assegnato il pagamento per l'anno 1816. al mezzo.

L'infelice non fu sì fortunato d'esser esaudito, la morte stepra finì le miserie lasciando una famiglia cui ripetean il solo sostegno dallo stepo, lo capi, e sconcolato al maggior grado dovè abbandonarla avvitta fra le calamità, e la più rigida miseria.

Questa sconsolata famiglia vedendo offiso un novo termine che invita li creditori ha riprodursi, sempre rinasce ad esser un maggio di luce confortatore per cui rimova la produzione di suoi titoli creditori risultanti dall'inefer carte invocando l'umanità di esser Commissione perche possa a comparione del misero stato di tal desolata famiglia si oggia degnare di farsi carico della liquidazione del ben giusto credito Galasso ad essa appartenente, e voglia nello stepo degnarsi d'unificare all' Eccello Governo or i risultati della liquidazione stepra, come rappresentare la giustizia del credito stepo, ed irapetrarne il più sollecito rimborso.

Al 18 Marzo 1819.

Vicèta, Tomarina, Pietro, Michiel
Zorzi, e la Marina Galasso.
Sotela, Lognesa, e Rigoni.

Sl. 2. Obitelj pokojnog don A. Galassa potiče komisiju na humanost i samilost.

SUMMARY

First of all, the work submits circumstances, of the end of the 18th and the beginning of the 19th century, in which A. Galasso lived and performed. Therefore, a short biography of the musician from Split was enclosed and

factors that consequenced his election and furthermore his non-election for the cathedral bandmaster. Facts about the debate of A. Gallasso with the administrative bodies of the church were enclosed and also with the city bodies about the regular income in the name of the functions that he carried out in the cathedral as well as the debate around some land incomes.